

Seat No. : _____

AB-106

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Research Methods in Psychology – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નિરીક્ષણનો અર્થ સમજાવી, તેના પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

સર્વેક્ષણ એટલે શું તે જણાવી તેના આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.

2. પ્રશ્નાવલી એટલે શું ? પ્રશ્નાવલીની રચનાના સામાન્ય સિદ્ધાંતો સમજાવો. 14

અથવા

પ્રશ્નાવલી એટલે શું તે જણાવી, તેમાં પ્રશ્નોની શબ્દરચનામાં કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ તેની ચર્ચા કરો.

3. સર્વેક્ષણ મુલાકાત એટલે શું તે જણાવી તેના પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

સર્વેક્ષણ મુલાકાતનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવી, મુલાકાત લેનાર અધિકારીની પસંદગી અને તાલીમની પ્રક્રિયા વર્ણવો.

4. મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું તે જણાવી તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

સંશોધન અહેવાલમાં સમાવવામાં આવતા મુદ્દાઓ સવિસ્તરે વર્ણવો.

5. નિમ્નલિખિત વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો.

14

- (1) મનોવિજ્ઞાનમાં વર્તનના અભ્યાસ માટે પ્રાયોગિક અને વર્ણનાત્મક બન્ને પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરાય છે.
- (2) વર્ણનાત્મક સંશોધન “શું છે” ? તેનું વર્ણન અને વિશ્લેષણ કરે છે.
- (3) સર્વેક્ષણ અને મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ મનોવિજ્ઞાનની પ્રાયોગિક પદ્ધતિઓ છે.
- (4) પ્રશ્નાવલીની શરૂઆત વ્યક્તિત્વ માપન માટે પ્રખ્યાત મનોવૈજ્ઞાનિક વુડવર્થે કરી હતી.
- (5) પ્રશ્નાવલીમાં બે પ્રકારના પ્રશ્નો જોવા મળે છે : વાસ્તવલક્ષી અને અભિપ્રાયલક્ષી.
- (6) મુક્ત કે ખુલ્લા પ્રશ્નોમાં ઉત્તરદાતા માત્ર કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરે છે.
- (7) મુલાકાતમાં મુલાકાત લેનાર વ્યક્તિમાં સહકારવૃત્તિ હોવી જોઈએ.
- (8) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી વર્તનના નમૂના માટેની પ્રમાણિત માપનની રીત છે.
- (9) પ્રશ્નાવલીમાં પ્રશ્નોનો ક્રમ સામાન્ય પ્રશ્નોથી શરૂ કરી વિશિષ્ટ પ્રશ્નો તરફ વધવો જોઈએ.
- (10) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી પ્રમાણિત અને વસ્તુલક્ષી હોવી જોઈએ.
- (11) સંશોધનના અહેવાલ મારફતે સંશોધનની વિગતોનું પ્રત્યાયન શક્ય બને છે.
- (12) પ્રશ્નાવલીનો પ્રથમ ઉપયોગ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના સમયે થયો હતો.
- (13) પ્રશ્નાવલીનાં પ્રશ્નોના ક્રમની ઉત્તરદાતા પર ઉંડી અસર પડે છે.
- (14) સામાજિક વિજ્ઞાનો જેવાં કે સમાજશાસ્ત્ર, અર્થશાસ્ત્ર અને નૃવંશશાસ્ત્ર સંશોધન માટે સર્વેક્ષણ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે.

Seat No. : _____

AB-106

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Research Methods in Psychology – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain the meaning of Observation and describe its forms. **14**

OR

What is Survey ? Describe the main problems that arise while planning a Survey.

2. What is a Questionnaire ? Explain the basic principles of constructing a Questionnaire. **14**

OR

Explain what is a Questionnaire and discuss the important things that should be considered in the formation of Questions.

3. Explain what is Survey interview and describe the various types of survey interview. **14**

OR

Explain the meaning and nature of Survey interview and describe the selection and training process of the interviewing officer.

4. What is a psychological test ? Describe various types of psychological tests. **14**

OR

Discuss in detail the points to be included in a Research Report.

5. State whether the following statements are true or false :

14

- (1) Psychology uses both experimental and descriptive methods to study behaviour.
 - (2) Descriptive research describes and analyzes the question “What is it” ?
 - (3) Survey and psychological tests are experimental methods of research.
 - (4) The famous psychologist Woodworth was the first to use Questionnaire for the purpose of measuring personality.
 - (5) There are two types of questions in a Questionnaire (i) Factual (ii) Opinion Oriented.
 - (6) In free or open ended questions the interviewee has to select any one option.
 - (7) In an interview, the interviewer needs to be co-operativeness.
 - (8) A psychological test is a standardized method of measuring a sample of behaviour.
 - (9) The order of questions in a Questionnaire should proceed from General to Specific.
 - (10) A psychological test should be standardized and objective.
 - (11) A research report communicates the details of the Research.
 - (12) The Questionnaire was first used during the period of Industrial Revolution.
 - (13) The order of questions in a Questionnaire deeply influence the person answering it.
 - (14) Social Sciences like Sociology, Economics and Anthropology use the survey method for research.
-